

Rendkívülvaló Toldalék a' Magyar Kurír' XLVIIIId. Számjához 1823.

Tudományos Jelentés.

Valameddig a' tudományos esméretek' országa virágzó állapotjában megmaradand, vagy legalább a' sötét tudatlanság' sanyaru jármát elkerülheti: mind addig nem csak örökös tiszteletben léssen a' Romai nemzet, a' mely hajdon az egész földkerékének uradalmát magáévá tette; nem csak rémülve fog a' tudós Vándor ama még elmohosodott dőledékjeiben is mint nagyságának annyi tiszteletes maradványiban kevélykedő város' környékéhez közelíteni, melyben a' kövek is beszélnek, csak tudja kérdezni, melynek falai közt hajdon annyi vér-patakok és köny-özönök foljtak, melyről a' Romai Sasok az egész világra körepdesének, és szüntelen győzedelmekkel térének vissza mindenütt, a' hol Cicerónak menyei ékes szóllása oly tünder-cróvel hangzott, a' honnan egy Scipio, egy Pompejus vagy Caesar szájából kiszalasztott szózatra egész nemzetek reszkettek, 's a' Királyi Tronusok megrázattak; hanem egyszersmind bámulva is fog minden Nemzet Romára nézni, mint a' világ' ama nagy piaczára, a' hol annyira ment az emberi természet, a' mennyire csak mehetett, mindent elkövetett, a' mit csak lehetett, minden erkölcset kifejtett, minden vétket kimerített, legvitézbb Hősöket 's leggyűlöletesebb szörnyetegeket szült, felmagasztaltatott Brutusig, lerogygyatt Neróig 's újra felemelkedett Marc-Aureliusig.

A' halhatatlan Roma' története mindig nevezetes, hasznos, mindég érdeklő

(interessant) léssen mind azokra nézve, valakik a' világi változások' okait, egybefüggését, foljamatját, hasznos vagy káros szüleményeit mint egy tükörben meglátni 's kitanulni ohajtják.

Méltó nagy érdemet tett azért a' tudományok' 's nevezeteseu a' Historia' pályáján Gróf Verri Sándor Olasz Író *Le Notte Romane* czimű munkájával. Roma leghiresebb Hőseit mintegy az Olvaso' itélő széke eleibe állítván, azoknak minden tetteket, csinjakat, erkölcsi 's politikai érdemetet vagy hibájokat oly clevenen festi ő abban: hogy ezen nagy birodalom legnevezetesebb történeteinek politikai származások, egybefüggések, foljamatjok, 's helyheztetődések azonnal szembe tunik. Brutusnak számot kell adni: hogy miért ölte-meg Caesart? Ennek pedig hogy miért nem engedelmesskedett a' Haza' parancsolatjának, vagy miért hagyta büntetés nélkül az általa annyira megsiratott Pompejus' halálát? Antonius' Octavianus' Lepidus' tettei, a' kedvezés, félelem, tisztelet 's minden más előítélet szénnyétől megtisztult igazság világánál visgaltatnak. A' nagy Scipióknak is meg kell jelenni ezen igazság széke előtt, sőt még a' köz tisztelet' és bámulás' tárgyának is, a' szép Lucretiának.

Valóban oly kedvet is nyert ezen Munka a' tudós világban: hogy eredeti nyelven Olasz Országban ugyan hat, Párisban pedig hetedik kiadást ért egy másután, nem sokára pedig Francia és Anglus nyelven is többször adattatott-ki (*Avvertimento di Vincenzo Poggioli*).

Mihelyt ez a' külföldön annyira kedvelt becses munka kezembe akadott, 's meggyőződtem a' felől; hogy nem kis hasznára lenne szeretett Hazámnak, ha anyai nyelven is kiadattatna és azok előtt is esmérletes lenne, kik az Olasz nyelvet nem értik; azonnal az a' forró vágyodás gyullada-fel kebelemben, hogy egy ilyen nemes czélra szentelvén igyekezetemet, 's ennek első zsengejét letévén a' Haza' szent oltárára, bárcsak azt az örömet érhetném-meg; hogy a' Magyar Literatura' már pompás magasságra emelt erős kőfalaira, én is egy fővény szemecskét vihetnék.

Azomban elkészülvén az első rész, és már a' sajtó előtt állván ilyen czim alatt:

RÓMAI ÉJSZAKÁK,

írta Olaszúl

Gróf Vörri Sándor;

magyarúl

Felfalusi Kovács Antal

Erdélyi áldozó Pap.

I-ső Rész.

A' Scipiók' sirhalmánál,

nem kevésbé ütődtem-meg a' kiadás' sok akadályai előtt. Két hónapja már, hogy függőben áll a' munka, 's talán füstbe is megyen igyekezetem, ha csak a' jó em-

bereim 's tudós jó akaróim által ajánlott előfizetési jelentés, több Pártfogókra nem talál 's a' köz célra fel nem segít.

Annakokáért minden a' tudományt és különösen a' hazai Literaturát segíteni kész Hazafiaknak, Uri Méltóságoknak 's minden Renden lévő Uraknak és Aszszonyoknak ezennel jelentetik, hogy a' kik a' fenn említett munka' kiadattatását ohajtják, ne sajnálják eziránt kijelenteni szándékokat.

A' munka két részből, két kötetből és mint egy 56 árkusból áll — vagyon benne 6 rézre metszett kép — a' betűk 's a' papiros tisztességes, a' könyv pedig kissébb nyoczdabban színes papiros táblában lézzen békötve. Ára a' két kötetnek előfizetés mellett 2 fl. Conventios pénzben (az eredeti munkánari Majlándi 1821-diki kiadása Kolo'svári Könyváros Tilsch Jánosnál 9 fl. V. Cz.)

Előre fizetni lehet Június végéig Kolo'svárt a' Kiadónál; Bécsben a' M. Kurir' Redactiojánál.

Más helyeken a' Könyvárosoknál, — kik is ezennel kérettetnek; hogy az Előfizetők' neveit a' lefizetett Könyv árával együtt, a' Kiadóhoz, elküldeni ne sajnálják, hogy annak idejében a' könyvek kézbe szolgáltatthassanak.

A' ki tíz Előfizetőt szerez, annak egy exemplárt ingyen ajánl Kolo'svárt Apr. 30d. 1823.

Felfalusi Kovács Antal.